

شنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۴ | ۲۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷

امروز ۱۸اکتبر ۲۰۲۵ (۲۶مهر ۲۰۲۵) است. ۱۰ سال قبل در چنین روزی، یعنی ۱۸اکتبر ۲۰۱۵، ایران و سایر کشورهای عضو برجام رسماً توافق را تأیید کردند و مقدمات اجرای آن آغاز شد که به عنوان «روز تصویب برجام» (Adoption Day) شناخته می‌شود و مطابق با متن برجام توافق شد پرونده هسته‌ای ایران با فاصله ۱۰ سال بعد، یعنی امروز عادی شود. مطابق با برجام، ایران قادر خواهد شد «به‌طور کامل حق خود برای انرژی هسته‌ای جهت مقاصد صلح‌آمیز را طبق مواد ذی‌ربط معاهده منع اشاعه هسته‌ای و همسو با تعهداتش در آن سند اعمال نماید و در نتیجه با برنامه هسته‌ای ایران همچون برنامه هر دولت دیگر غیردارنده سلاح‌های هسته‌ای عضو معاهده عدم اشاعه رفتار خواهد شد». اما چند هفته قبل دولت‌های اروپایی با فعال سازی مکانیسم اسنپ‌یک، مانع از رسیدن به ۱۸اکتبر و عادی‌سازی برنامه هسته‌ای ایران شدند. ایران گفته که از امروز قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت خودکار خاتمه می‌یابد و در نتیجه، موضوع هسته‌ای خود را از دستور کار شورای امنیت خارج شده می‌داند، موضوعی که روس‌ها نیز دیروز در بیانیه‌ای آن را تأیید و اعلام کردند که بایستی تمام محدودیت‌ها و رویه‌های در نظر گرفته شده در قطعنامه ۲۲۳۱ لغو شده و شورای امنیت سازمان ملل موظف است به بررسی مسائل مربوط به برنامه هسته‌ای ایران پایان دهد، موضوعی که چینی‌ها آن را نادیده گرفتن تحریم‌های ایران، در عمل اجرا می‌کنند.

■ ■ ■

مطابق با برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، ایران و کشورهای ۵+۱ توافق کردند که برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت که برجام را تأیید کرده بود، بعد از ۱۰ سال به‌طور خودکار خاتمه پیدا کند. موضوعی که در برجام و ضمیمه B قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل به «ترمینشن دی Termination Day (روز پایان) به آن اشاره شده است. در برجام در این باره آمده‌است: «روز پایان، ۱۰ سال پس از روز تصویب ۱۸ اکتبر ۲۰۱۵ خواهد بود و در آن تاریخ، مفاد برجام خاتمه می‌یابند.» قطعنامه ۲۲۳۱ نیز تصریح می‌کند: «در روز پایان، ۱۰ سال پس از روز تصویب، موضوع هسته‌ای ایران از دستور کار شورای امنیت خارج می‌شود و قطعنامه ۲۲۳۱ به‌صورت خودکار خاتمه می‌یابد.» با این حال، تنها چند هفته قبل از اینکه برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل به «روز پایان» (یعنی امروز) Termination Day پایان قطعی نامی به شورای امنیت سازمان ملل، مکانیسم اسنپ‌یک یا ماشه افعال کردند و به جای عادی‌سازی پرونده هسته‌ای ایران، در عمل، فرایند بازگشت تحریم‌های ایران را کلید زدند، موضوعی که نسبت شد ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۵ (۶مهر ۲۰۲۵)، آنها بازگشت

پیراملار

سروسین‌الملل، ۶۰۸۵۲۳۰۰

گزارش یک

حامد خبیری

ترمیناتورهای برجام

اروپاییان مانند ربات‌هایی که از آینده آمده‌اند، مانع از تکمیل فرایندی شدند که امروز ۲۶ مهرماه بایستی به عادی‌سازی پرونده هسته‌ای ایران منجر شود

مجدد ششش قطعنامه تحریمی علیه ایران، مربوط به

دهه ۱۳۸۰ شمسی را اعلام کنند، هرچند ایران، روسیه و چین چنین بازگشتی را بلاثر خوانده و تأکید دارند که تکمیل آن و بازگشت تحریم‌های شورای امنیت علیه

ایران را به رسمیت نمی‌شناسند.

■ **ربات‌هایی که از آینده آمده‌اند!**

فیلم ترمیناتور، داستان ربات‌هایی است که از آینده بازمی‌گردند تا از وقوع آینده‌ای جلوگیری کنند که جهان به روز ۲۲۳۱Termination Day (روز پایان) می‌شود و آمریکا در نقش ترمیناتورهایی ظاهر شدند که مأموریت‌شان جلوگیری از رسیدن برجام به نقطه نهایي خود بود، نقطه‌ای که در آن پرونده هسته‌ای ایران عادی می‌شود و با برنامه هسته‌ای ایران نیز مانند «برنامه هر

دولت دیگر غیردارنده سلاح‌های هسته‌ای عضو معاهده عدم اشاعه رفتار خواهد شد». این اقدام اروپایی‌ها نوعی «زورنویسی آینده» بود، حرکتی برای متوقف کردن فرآیندی که خودشان یک دهه پیش در چنین وضعیتی آن نقش اصلی داشتند. دامن زدن به چنین وضعیتی باعث تشدید و تقویت این ظن و گمان جدی شده که در اسرائیل و به تبع آن در میان دول غربی، کسانی وجود دارند که در هر اقدامی که باعث شود برنامه هسته‌ای ایران عادی شود،اخلال می‌کنند.دنی سترینویچ،عضو غرقیمیم برنام‌های خاورمیانه شرقی درآلاتیک معتقد است: «اسرائیل با هرگونه توافقی با ایران، حتی توافقی که آن را از گزینه تولید سلاح هسته‌ای دور کند، مخالفت می‌کند، زیرا از نظر اورشلیم، مسئله هسته‌ای تنها بخشی از مجموعه‌ای از مشکلات است و باید از فرصت فعلی برای اقدام جهت سرنگونی حکومت ایران استفاده شود.» پیتر

بنیتر، روزنامه‌نگار و ستون‌نویس امریکایی‌ان واقعیت را باربانی متفاوت بیان می‌کند.او می‌گوید: «چرا تشکیلات یهودیان امریکا سیاست‌هایی را ترویج می‌دهد که ایالات متحده را به جنگ نزدیک تر می‌کند؟ زیرا نمی‌تواند دیپلماسی واقعی را تحمل کند، که مستلزم پذیرش این است که ایران یک قدرت منطقه‌ای در خاورمیانه است، درحالی که ایکک، ایالات متحده، اسرائیل و متحدان آنها را تنها مراکز مشروع نفوذ می‌داند.»

■ **نزاع در مسیر نظم بین‌المللی**

نزاع بر سر وضعیت ایران به نظر می‌رسد برای اولین بار منجر به شکافی بین قدرت‌های بزرگ شده که اثرات آن بر موقعیت شورای امنیت سازمان ملل نیز در حال بروز است. میخائیل اولیانوف نماینده روسیه روز جمعه با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی «یکس» نوشت: «فردا (شنبه) مهلت قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت

۱۵ جوان

شماره ۲۴۲۷

سازمان ملل که توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ را تأیید کرده بود، به پایان می‌رسد. برجام پایان خواهد یافت و آژانس از این پس ایران را تنها در چارچوب توافق جامع پادمان‌ها بررسی خواهد کرد.» وی افزود که با پایان مهلت قطعنامه ۲۲۳۱ «ما شاهد شرایط جدیدی پیرامون برنامه هسته‌ای ایران هستیم.» وزارت خارجه روسیه همچنین با صدور بیانیه‌ای توضیحی، همین موضوع را تشریح کرده است. روسیه با اشاره به پایان قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت و برجام، گفته است: «از روز شنبه باید تمام محدودیت‌ها و رویه‌های در نظر گرفته شده در این قطعنامه لغو شوند و شورای امنیت سازمان ملل موظف است به بررسی مسائل مربوط به برنامه هسته‌ای ایران پایان دهد.» مسکو در عباراتی که تکرار موضع قبلی آن درباره بلااثر بودن بودن اسنپ‌یک است، گفته است: «تلاش‌های امضاکندگانش اروپایی برجام برای بازگرداندن قطعنامه‌های تحریم شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران که به عنوان بخشی از اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ لغو شده بودند، شکست خورده است.» در این بیانیه رسمی آمده‌است: با وجود ادعاهای مداوم امای اساس سه کشور اروپایی، روند بازگرداندن محدودیت‌های تحریمی قبلی علیه ایران به دلیل شدت نقض‌های مفاد قطعنامه ۲۲۳۱ توسط انگلیس، فرانسه و آلمان و همچنین عدم رعایت کامل رویه‌های تعیین شده که دقیقاً برای جلوگیری از دستکاری طراحی شده بودند، نمی‌تواند موفقیت‌آمیز تلقی شود.» وزارت امور خارجه روسیه تأکید کرده که «شورای امنیت سازمان ملل هیچ تصمیمی مبنی بر اجازه دادن به دبیرخانه سازمان ملل برای نتیجه‌گیری مستقل در مورد بازگرداندن تحریم‌ها علیه ایران اتخاذ کرده» و خطاب به دبیر کل سازمان ملل تصریح می‌کند: «ما از دبیر کل سازمان ملل متحد درخواست کرده‌ایم که فوراً اطلاعات نادرستی را که خودسرانه در وب‌سایت سازمان ملل منتشر شده است، در مورد روند ادعایی بازگرداندن قطعنامه‌های منسوخ شده علیه ایران حذف کند؛ به توفیق شده‌ای دارند، نه مدت اعتبار و نه مکانیسم لغو» خاور و دیار دیروز در یادداشتی در آسیا تایمز با اشاره به شکاف پدید آمده بر سر مکانیسم اسنپ‌یک، نوشته است: «آنچه در ابتدا به عنوان یک بند حفاظتی قانونی در نظر گرفته شده بود، از آن زمان به نقطه اصطکاک ژئوپلیتیکی، محل مناششه حقوقی و بازتابی از تغییر شکل عمیق و سریع نظم بین‌المللی تبدیل شده است.» او تأکید کرده که این اختلاف «چیزی بیش از یک اختلاف حقوقی است و دو دیدگاه متضاد در مورد چگونگی عملکرد نظم بین‌المللی را آشکار می‌کند.» او می‌گوید: «برای تهران و متحدانش، مانند چین و روسیه، قانون محمول یک پیمان است و شکستن آن پیمان، آن را بی‌اعتبار می‌کند. برای واشینگتن و شرکایش، قانون می‌تواند فراتر از رضایت، به‌ویژه هنگامی که تحت منافع امنیتی جمعی حفظ شود، پابرجا بماند.»

چالش‌ها

حملات گسترده اسرائیل به زیرساخت‌های لبنان

با وجود آتش‌پس یسن لبنان و رژیم صهیونیستی، ار تش اسرائیل یار د یگرو یکی از گسترده‌ترین حملات هوایی را علیه مناطقی در جنوب لبنان انجام داد، حملاتی که با هدف تخریب منازل، کارگاه‌ها و زیرساخت‌های عمرانی صورت گرفت و دست‌کم دو کشته و چندین زخمی بر جای گذاشت. در حالی‌که مقامات لبنانی خواستار توقف کامل حملات ارتش صهیونیستی هستند، اشغالگران کماکان به جنگ‌افروزی در خاک لبنان ادامه می‌دهند. در این رابطه، اسرائیل در تداوم نقض آتش‌بس در لبنان، شامگاه پنج‌شنبه، سلسله حملات هوایی در شرق و جنوب لبنان انجام داد. به گزارش الجزیره، ارتش اسرائیل در بیانیه‌ای مدعی شد: ما به زیرساخت‌های زیرزمینی نظامی حزب‌الله در البقاع و جنوب لبنان، حمله کردیم. همزمان رژیم صهیونیستی اطراف شهرک «الشرقیه» در جنوب لبنان را هدف حمله پهپادی قرار داد که چهارمین تجاوز و نقض آتش‌بس لبنان در روز پنج‌شنبه محسوب می‌شود. اشغالگران شامگاه پنج‌شنبه، منطقه «الدبشه» در نزدیکی کفرمان واقع در جنوب لبنان را نیز هدف حمله هوایی قرار دادند. همچنین عصر پنج‌شنبه رژیم صهیونیستی منطقه «بنغفول» استان صیدا را هدف حمله هوایی خود قرار داده بود. جوزف عون، رئیس‌جمهور لبنان با محکوم کردن حملات اخیر اسرائیل به مناطق جنوبی این کشور، این اقدامات را بخشی از سیاستی سازمان‌یافته برای تخریب زیرساخت‌های لبنان دانست و خواستار واکنش قاطع جامعه جهانی در برابر نقض‌های مکرر این رژیم شد. اسماعیل بقای، سخنگوی وزارت خارجه ایران نیز روز جمعه، حملات هوایی رژیم صهیونیستی به اهدافی در جنوب لبنان را نقض آشکار تمامیت سرزمینی و حاکمیت ملی لبنان دانست و آن را به شدت محکوم کرد.

لازم به ذکر است که اسرائیل یکم اکتبر ۲۰۲۴ تجاوز خود را به لبنان شروع و بعد از دو ماه در هفتم آذر میانجیگری امریکا آتش‌بس را امضا کرد. بر این اساس، نظامیان رژیم صهیونیستی باید طی ۶۰ روز از جنوب لبنان خارج می‌شدند ولی این رژیم بر خلاف قوانین بین‌المللی نظامیان خود را در پنج موقعیت راهبردی در این منطقه نگه داشت و آنجا را ترک نکرد. ارتش رژیم صهیونیستی از زمان امضای توافق آتش‌بس تاکنون هزاران بار، آن را نقض کرده است.

اخبار گوناگوه

■ **رئیس جدید ستاد ارتش یمن: راه شهید الغماری را ادامه خواهیم داد**

سرلشکر یوسف المدلانی، رئیس ستاد ارتش یمن با صدور بیانیه‌ای شهادت سرتیپ محمد عبدالکریم الغماری را تسلیت گفت و افزود: «خون پاک و راهی را که او در ستاد ارتش ترسیم کرده، با قدرت و استواری بیشتر تداوم خواهیم بخشید و نیروهای مسلح یمن همچنان در مسیر جهاد و دفاع از شهید الغماری باقی‌بند خواهند ماند» به گزارش المسیره یمن، المدلانی از عمر خود را در دفاع از امت اسلامی، دین و یمن سیری کرد، وی اظهار کرد که تلاش‌ها و مجاهدت‌های الغماری با شهادت در راه خدا و در مقدس‌ترین نبرد امت در مقابله با دشمن صهیونیستی به ثمر نشست. المدلانی افزود: «ریختن خون مبارزان و مجاهدان تنها موجب افزایش عزم و صلابت نیروهای نظامی در ادامه مسیر جهاد در راه خدا می‌شود.» وی در پایان خاطرنشان کرد که یمن بر اساس اهدافی که در حمایت از مردم غزه تا تحقق پیروزی نهایی، با باری خداوند، استوار خواهد ماند.

■ **دومین شکست در توقف تعطیلی دولت امریکا**

مجلس سنای امریکا روز پنج‌شنبه به وقت محلی برای دومین بار در پیشبرد لایحه جمهوریخواهان شکست خورد. به گزارش ایرنا، مجلس سنای امریکا با ۵۱ رأی مخالف در برابر ۴۵ رأی موافق، نتوانست تا ۲۱ نوامبر، طرح پیشنهادی مجلس نمایندگان برای تأمین بودجه دولت را به تصویب برساند. جمهوریخواهان برای شکستن بودجه پنج سناتور نیاز دارند، تعدادی که از زمان شروع وقفه در تأمین بودجه دولت ثابت مانده است. مجلس نمایندگان در ادامه کار لایحه تخصیص بودجه ۸۵۲ میلیارد دلاری را بررسی خواهد کرد. مایک جانسون، رئیس مجلس نمایندگان امریکا روز پنج‌شنبه به وقت محلی به خبرنگاران گفت «هیچ ایده‌ای» ندارد که تعطیلی دولت چگونه پایان خواهد یافت.

■ **عربستان و امریکا در مسیر دستیابی به یک توافقنامه اتحاد نظامی**

روزنامه فایننشال تایمز روز جمعه به نقل از منابع آگاه گزارش داد که عربستان سعودی در حال مذاکره با ایالات متحده درباره یک توافقنامه نظامی جدید است که امیدوار است در جریان سفر «محمد بن سلمان»، ولیعهد عربستان به کاخ سفید در ماه آینده امضا شود. منابع آگاه از این مذاکرات گفتند که ریاض به یک توافقنامه «جامع وقوی» که متعکس کننده نقش رو به رشد این کشور در سیستم امنیتی منطقه‌ای باشد و تعهد واشینگتن به ثبات خلیج فارس را تقویت کند، علاقه‌مند است. این مقام ارشد دولت ایالات متحده تأکید کرد که «جهت‌گیری برای حصول احتمال امضا در جریان سفر ولیعهد در حال انجام است، اما جزئیات هنوز در حال نهایی شدن است» کاخ سفید و وزارت امور خارجه از ارائه جزئیات بیشتر خودداری کرده‌اند، اما خاطرنشان کردند که همکاری امنیتی با عربستان سعودی «سنگ بنای استراتژی منطقه‌ای ایالات متحده» است. این وزار تخته‌افرو: «واشینگتن متعهد به امنیت منطقه است و به همکاری با عربستان سعودی برای حل مناقشات، ترویج یکپارچگی منطقه‌ای و محروم کردن تروریست‌ها از پناهگاه امن ادامه خواهد داد.»

■ **رؤسای جمهور امریکا و چین دیدار می‌کنند**

رئیس‌جمهور امریکا روز جمعه با دعای اینکه رابطه خوبی با همتای چینی خود دارد، گفت که در آینده به یک توافق منطقه‌ای در حوزه روابط تجاری و اقتصادی برسند. دونالد ترامپ روز جمعه تأیید کرد که به زودی با «شی جین‌پینگ» همتای چینی خود دیدار و رایزنی خواهد داشت. ترامپ در مصاحبه با شبکه «فاکس نیوز» مدعی شد که رابطه خوبی با رئیس‌جمهور چین دارد و او را رهبری بسیار قوی و فردی شگفت‌انگیز می‌داند که زندگی‌اش می‌تواند سوزه یک فیلم عالی شود. وی در این باره توضیح داد: «به نظر من، ما با چین مشکلی نخواهیم داشت، اما باید به یک توافق منطقه‌ه برسیم.» رئیس‌جمهور امریکا همچنین افزود که دو هفته دیگر با همتای چینی خود در جریان سفر به کره جنوبی جلسه‌ای برگزار خواهد کرد. این در حالی است که ترامپ با مداد پنج‌شنبه رسماً گفته بود که امریکا در وضعیت جنگ تجاری با چین قرار دارد.

■ **اعلام حالت فوق‌العاده در پانخت پرو**

دولت پرو با توجه به ناآرامی ناشی از جرائم در این کشور اقدام به اعمال وضعیت فوق‌العاده در «لیما» پایتخت کرد. خبرگزاری فرانسه با انتشار این خبر افزود: «دولت جدید پرو از روز پنج‌شنبه در واکنش به خشونت‌های اخیر جرایم سازمان‌یافته که منجر به اعتراضات گسترده شد، در لیما پانخت این کشور وضعیت فوق‌العاده اعمال می‌کند.» بنابراین گزارش، پرس در تظاهرات روز چهارشنبه ۲۳ مهر ماه در نزدیکی ساختمان گسترده که درگیری‌های خیابانی منجر شد، صدها نفر زخمی و یک نفر به ضرب گلوله پلیس کشته شد. ارستو آلواز (Ernesto Alvarez) نخست‌وزیر پرو پس از جلسه کابینه گفت: «تصمیم به اعلام وضعیت فوق‌العاده در کلان‌شهر لیما گرفته‌ایم.»

ترامپ نبود، بلکه نتیجه مقاومت قهرمانه ملت فلسطین بود که اسرائیلی و مرگ یکی از زندانیان شد که حماس توانست جسد او را با خود منتقل کند.

■ **پایان جنگ ناشی از مقاومت فلسطین بود نه طرح ترامپ**

در بیانیه‌ای که حماس در واکنش به رویکرد صهیونیست‌ها و امریکایی‌ها منتشر کرد، آمده است که بازگرداندن اجساد گروگان‌ها ممکن است مدتی طول بکشد، زیرا برخی از این اجساد در تونل‌های تخریب‌شده توسط اشغالگران دفن شده‌اند و برخی دیگر هنوز زیر آوار ساختمان‌های بمباران‌شده و تخریب‌شده هستند و دولت نتانیاهو مسئول اصلی تأخیر در این روند با مانع‌تراشی و جلوگیری از فراهم کردن امکانات لازم دانسته است. حماس بار دیگر اتهام خود مبنی بر مسئولیت ارتش اسرائیل در مرگ گروگان‌ها و دفن آنها در زیر آوار را تکرار و تأکید کرد که بیرون کشیدن اجساد باقی‌مانده نیاز به تجهیزات و دستگاه‌های اوراورداری دارد که در حال حاضر در دسترس نیستند و اسرائیل ورود آنها به نوار غزه را ممنوع کرده است. عبدالجبار سعید، عضو دفتر سیاسی جنبش حماس در خارج فلسطین در این مورد گفت که خلع سلاح مقاومت فلسطین نوار غزه در شرایط کنونی بدون تشکیل کشور مستقل فلسطین و بدون وجود دولتی که نوار غزه را اداره کند، قطعاً ناآرامی گسترده در این باریکه و ایجاد خلأ بزرگ و خطرناک منجر خواهد شد. عبدالجبار سعید ادامه داد: «تجره‌های تاریخی اثبات کرده که عقب‌نشینی یکجانبه امتیازدهی بدون تضمین، درها را برای تجاوزات بیشتر می‌گشاید.» این رهبر جنبش حماس گفت به رغم تهدیدهای اخیر ترامپ و نقض‌های مستمر اسرائیل، حماس همچنان به نوبه خود برای موفقیت طرح ترامپ و تحقق آتش‌بس دائمی و فراگیر اتمام می‌ورزد. وی ادامه داد: «حماس موارد موافقت خود با پهندهای طرح ترامپ را اعلام کرده است، اما سایر مسائل را نیازمند جزئیات دانسته و برخی از آنها با گفت‌وگو با همه گروه‌های فلسطینی بر تپ است. طرح ترامپ نیازمند تکمیل مذاکرات و ورود به بسیاری از جزئیات عمیق مثل آینده نوار غزه و کشور فلسطین به نمایندگی ملت فلسطین است.» عضو دفتر سیاسی حماس احتمال مجدد جنگ را دور از انتظار دانست و گفت توقف جنگ به دلیل تصمیم